

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy órára — — — — 2 .
— Egyes szám ára 6 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 106. szám.

Szerda, május 11.

Khuen gróf beszéde.

Budapest, május 11.

A választások kiírása megtörtént. Junius hó első napjaiban úgy a kormány, mint az ellenzéki pártok tisztában lesznek a számarányokkal és semmi kétséget sem szenved hogy a nemzeti munkapárt jelentékeny többséggel fog rendelkezni a parlamentben. Az évekig tartó koalíciós rendszer a nemzet nagy többségét a politika iránt teljesen közönyössé tette, azonban az utóbbi hetek jelentései e tekintetben változást szenvedtek, úgy, hogy igen sok kerületben komoly heves küzdelemre van kilátás.

A kerületek kevés kivétellel a mai napig a jelöltek személyében már megállapodtak, most következik a döntő súlyos érvek harca, és hogy e tekintetben a munkapárt jelöltjei óriási előnyben vannak az összes pártok jelöltjei felett, ezt a legvérmesebb ellenzékiek sem tagadják. Valamennyi ellenzéki párt vezekel és ígér, de tudatában annak, hogy ez ígérlet a választók előtt hitelre csakis igen kis arányban található.

A kormányelnök tegnap este egy politikai pártvacsorán országos nevezetességű beszéddel valószággal lázba ejtette a szabad-elvűen gondolkodó óriási számban megjelent munkapárti választókat.

A feltűnést keltő rész így hangzik:

Lehet, mondotta, hogy rövid idő múlva nemcsak azt konstatahatjuk bátran, hogy 67-esek vagyunk, hanem azt, hogy szabadelvűek vagyunk. Ebben az irányban ne a sikert tekintjük, hanem azt a zászlót, amelyet minden körülmények közt győzelemre kell vinnünk, hogy ha kétszer-háromszor is harcba megyünk.

A miniszterelnök ebbeli nyilatkozatát az ellenzékiek úgy kommentálják, mintha a kormány meg lenne győződve, hogy az első választásnál a munkaképes többségre nem számíthatna.

Szó sincs róla, a miniszterelnök nyilatkozata precise, őszintén feltárja, hogy a mai kormányzati rendszer, mely hivatva van a királyllyal együtt az ország érdekében minden lehető elkövetni, semmi körülmények között helyét el nem hagyja.

Ez a kormány nem kísérletező kormány, sőt ellenkezőleg az ország vitális érdekeinek megvédése céljából elszánt hazafiaknak önfeláldozó magasabb szempontokat szem előtt tartó férfiak egyesülése.

Az ellenzékiek által felbujtott tisztviselők egy része alaposan csalódnai fog, ha azt hiszi, hogy személyes érvényelésüknek vélnék szolgálatot tenni, ha az ellenzék érdekében agítálnak.

Ez az alapos tévedés nemsokára nyilvánvaló lesz.

Ő felsége csak egyszer kötött paktumot a nemzet u. n. vezéregyéniségeivel, de ez a szegénytelen paktum azt a meggyőződést érlelte, hogy vannak férfiak, akik a hatalomért minden áldozatra készek, mások pedig, akik az ország igazáért a

hatalomról paktumok nélkül önzetlenül is lemondanak.

A szükség törvényt bont, az ország és a dinasztia érdeke megkövetelte, hogy a hazug rendszer, mely az elismert nagy hatalmi állás erős pilléreit is megbolygatással veszélyeztette, megszűnjön.

A király választott kormányát azon férfiakból állította össze, akik soha semmi körülmények között nem szüntenek meg hazafiaknak és magyaroknak lenni.

A nagy többség örömmel csatlakozik a kormányelnök zászlaja alá, mert a jelszó minden téren és minden vonalon csak egy nagy gondolatnak rövid kifejezése: „Előre!”

A tavaszi közgyűlés.

— II-ik nap. —

Nagybecskerek, május 11.

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt folytatta hétfőn megszakított rendes tavaszi közgyűlését dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

A közgyűlés előtt állandó választmányi ülés volt, amelyen még több időközben beérkezett sürgős ügyet intéztek el.

A királyi meghívó-levél.

Miután az elnök főispán megnyitotta a közgyűlést, Bielek Antal m. tb. főjegyző előadja, hogy a vármegye törvényhatóságához királyi meghívó-levél érkezett, amely közli a törvényhatósággal az országgyűlésnek junius hó 21-ikére való összehívását.

Fölolvassa a királyi kéziratot, amely a következő:

Mi Első Ferencz József Isten Kegyelmeiből Ausztriai Császár Csehország Királya s. a. t. és Magyarország Apostoli Királya.

Kedvelt Híveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hü és pontos végrehajtása fölött örködni:

Mint hogy az 1848. évi IV. t. c. 1. §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehívatni rendeli és mint hogy számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó év junius havának 21. napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba egybehívjuk.

Minek folytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, amelyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. t. cikkek által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselőitek ezen az országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázilz évi május havának 9 ik napján.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Hédervary s. k.

A királyi kéziratot, melyet állva hallgattak végig, a közgyűlés hódolattal tudomásul veszi s utasítja az alispánt a szükséges további intézkedések megtételére, egyben a kéziratot neki megőrzés végett kiadja.

Egyéb ügyek.

Ezután a többi hátralevő ügyeket intézték el az állandó választmány javaslata szerint a következőképpen:

Macedónia községnek nagyközséggé való átalakulása folytán alkotott új szervezési szabályrendeletét jóváhagyják.

A vármegyei díjnokoknak az alispán előterjesztésére évi 120 korona lakbért állapítanak meg.

Az árvászéki elnök előterjeszti, hogy a két árvászéki elnök-helyettesnek működési pótlék adassék.

A közgyűlés a számvevőség javaslata alapján csak az első elnök-helyettesnek adja meg a nyugdíjba beszámítható működési pótlékot.

Több kisebb ügy elintézésével az elnök főispán hitelesítőknak fölkéri Kiss István, dr. Klein Mór, Mayer Rezső és Kaufmann István bizottsági tagokat s a hitelesítő aktust május 13-ikára tűzik ki.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A torontáli jegyzőegylet közgyűlése.

Nagybecskerek, május 11.

A torontálmegyei községi és körjegyzők egyesülete, mint már röviden közöltük, f. hó 8-án délelőtt 9 órakor tartotta Nagybecskereken a volt esküdtszéki teremben Vihely Géza elnöklete alatt választmányi ülését, amelyet a rendes közgyűlés követett.

A közgyűlésen jelen voltak: Kiss István, Krumenacker Ferenc számtanácsosok, Sepsői Mihály, Czarina Szilárd, Jankovics Szilárd, Faszal György, Mohaupt Gyula, Orsó Gáspár, Stoffel János, Fulda Károly, Pozojevics István, Knoll János, D. Bodó Mátyás, Jovánovics György, Szabadkay Ignác, dr. Bögner János, Malbach Keresztély, Radojsevics Dusán, Lambics János, Hauber Hugó, Horváth Károly, Lafleur Péter, Mesterovics Pál, Tordai Antal, Firigyházy Mihály, Végh Károly, Nedelkovics Milos, Czappán István, Turinszki Milivoj, Popovics György, Grandjeán Géza, Gössel Géza jegyzők, Doslea Traján és Fudt Károly segédjegyzők.

Az előadói tisztet Forster Imre egyf. főjegyző távollétében Czarina Szilárd látta el.

A közgyűlés fontosabb tárgyai közül kiemeljük a következőket:

Az egyesület a D. M. K. E. kötelékéből ki lép és módot fog keresni arra, hogy a jegyzők és segédjegyzők gyermekei részére internátust létesíttessen akként, hogy afelett az egyesület önállóan rendelkezeshessék.

Nagy tetszéssel fogadták a központi egyesületnek azt a határozatát, hogy a vármegyei egyesületnek a jegyzői mellékjövödelemnek a nyugdíjba való beszámítását kéri 2000 koronában megállapított alapon, s a nyugdíjkor határának 40 évről 35 évre való leszállítását.

A közgyűlés a nyugdíjszabályzat némi módosításával is foglalkozott s az elnökségnek erre vonatkozó előterjesztését változatlanul elfogadta.

Ezután a tisztújítás következett. Vihely Géza elnök úgy a maga, mint tisztársai nevében megköszöni az egyesület bizalmát, mire a

SZÁLLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZÁLLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsiainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

292-200.20

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

közgyűlés Horváth Károly korelnöksége mellett egyhangú lelkesedéssel újból megválasztja az egész tisztikart.

Elnök lett: Vihely Géza. Alelnökök: Horváth Károly és Palanatsky Gyula; főjegyző: Forster Imre; aljegyzők: Kvascsák Nándor és Czarina Szilárd; pénztáros: Orsó Gáspár. A választmányba ugyancsak a régi tagokat választotta be a közgyűlés.

A nyugdíjintézet tagok választása következett ezután, a melynek tagjai lettek: Knoll János, Sepsey Mihály, Mihályfi Mihály, Horecsnyi Miklós, Meng József, Orsó Gáspár, Szabadkai Ignác, Jovánovics György, Gatter Jakab, Jankovics Szilárd, Horváth Károly, Végh Károly, Czarina Szilárd, Jankovics Sándor, Müller Sándor, Laffleur Péter, Radojesics Dusan, dr. Bogner János. A közgyűlés berekesztése után Vihely Géza elnök vezetése alatt az egyesület testületileg a Torontál-megyei Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlésére vonult.

Választási mozgalmak Torontálban.

Nagybecskerek, május 11.

A belügyminiszter a központi választmányokhoz.

A királyi egybehívó kéziratral kapcsolatban Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter, két rendeletet bocsátott ki. Egyiket, amely a törvényhatóságokhoz szól, tegnapi lapunkban már közöltük, míg a másikat, melyet a központi választmányokhoz intézett, az a.ábbiakban adjuk:

Valamennyi központi választmányának.

Ő császári és apostoli királyi felsége a jövő 1910—1915-iki országgyűlést az 1910. évi június hó 21-ik napjára legkegyelmesebben egybehívni méltóztatván: egyidejűleg intézkedtem, hogy a kegyelmes királyi meghívó levelek a törvényhatóságoknak és az önálló képviselőküldési joggal bíró városok, illetve községeknek a mai napon megküldessenek.

Tekintettel ezen legfelsőbb elhatározásra, az 1874. évi XXXIII. törvénycikk 56. §-ának rendelkezéséhez képest az általános képviselőválasztások megtartására az 1910. évi június hó 1. napjától bezárólag június hó 10. ig terjedő 10 napi határidőt tűzöm ki.

Midőn a címet erről értesitem, egyváltal felhívom, hogy az idézett törvénycikk 57. és 58. §§-aiban foglalt rendelkezésekhez képest a kegyelmes királyi meghívó levélnek a közgyűlésben történt kihirdetése után következő napon okvetlen összeülvén, az általános képviselőválasztások napját a fentebb meghatározott 10 napi határidőn belül tűzze ki s az 1874. évi XXXIII. t. cikk 59., 60. 61. §§-ainak szem előtt tartása mellett tegye meg mindazokat az intézkedéseket, melyek a cím feladatát képezik, egyidejűleg pedig az idézett t. c. 62. §-a értelmében ugy ezen törvénycikk 68. és 75. §§-ai, valamint az 1899. évi XV. t. c. 153., 155. és 156. §§-aira való figyelemmel az előirt tartalmu hirdetmény kibocsátásáról gondoskodjék s annak szövegét a vonatkozó ülési jegyzőkönyvbe szösz szerint vegye föl.

Mint hogy pedig a most megtartandó általános képviselőválasztások alkalmával ugyanazon rendelkezések irányadók, melyek a három legutóbbi általános képviselőválasztás alkalmával már érvényben voltak, a címet ezutal is — a részletekre kiterjedő utasítás mellőzésével — hivatali elődeimnek az 1901. évi szeptember hó 10-én 989.976. és az 1905. évi január hó 4-én 292. szám alatt kibocsátott körrendeleteiben foglaltak szigorú betartására hívom fel.

Az országgyűlési képviselőválasztások megtartására vonatkozó összes intézkedéseit pontosan feltüntető ülési jegyzőkönyvek másodpéldányát esetről-esetre — legkésőbb azonban az ülést követő napon — multhatatlanul terjessze föl!

Budapest, 1910. évi május hó 9-én.

Gróf Khuen-Héderváry, s. k.

Az ozorai választókerületből.

Ozoráról írják lapunknak: A nemzeti munkapárt jelöltje, Popovics V. István udvari tanácsos vasárnap, e hó 8-án tartotta programmbeszédét óriási néptömeg jelenlétében.

A fogadtatás igazán sikerültnek mondható; már a reggeli órákban a nép ünnepi hangulatot mutatott, majd egymásután összegyűltek a diszes fogatok és vagy 25 kocsival — a melybe a községnek legszebb lovai voltak befogva — indultak a népszerű jelölt elébe.

Impozáns volt a bevonulás, amely még az optimistáknak a várakozásait is túlhaladta. Zeneszó és mozsárlövészekkel várta a derék román nép a jelöltet a nagy piacon, ahol az összegyűlt választók nagy figyelemmel hallgatták végig a híres népszónok fejtegetéseit és beszéde közben gyakran viharos „sa traisca”-ba tört ki.

A programmbeszéd után a nép által körül vett jelölt a templomba vonult folyton „sa traisca” kiáltásokkal ünnepeletve. Az isteni

tisztelet után a nép között maradt délig, a mikor tiszteletére a nagyvendéglőben 60 terítékű ebéd volt, melyen számos sikerült felköszöntő hangzott el.

Délután 2 órakor a népszerű jelölt, ki demokratikus népszónoklatával az egész községet megnyerte — ép oly ünnepelesen, ahogy bevonult — Czrepajára ment.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van. Hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Május 12. Központi választmány ülése.
Május 19., 20., 21., 22. országos vásár.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Május 11.

Barométer-süllyedő, délután 1:38 órakor: 749.6 mm. Hőmérséklet: maximum 23.3 C., minimum 11.9. Csapadék: —. Felhőzet: —. Szélirány és erősség: SE. 3.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Sok helyütt csapadék. Zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 óra perctől másnap este 8 óra 38 perctig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctig; felhőzet: Ci = firtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = hársányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Rendkívüli városi közgyűlés. Nagybecskerek város képviselőtestülete holnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya az új országgyűlés egybehívására vonatkozó ismeretes királyi kéziratnak a kihirdetése lesz.

— Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Fuchs Ilona nagybecskereki illetőségű nagyszabasi lakos családi nevét Fodor-ra átváltoztathassa.

— A megyei központi választmány ülése. Torontálvármegye központi választmánya, a választásokra vonatkozó intézkedések megtétele végett, holnap délelőtt 11 órakor a vármegyeház alispáni kistermében ülést tart.

— Kivándorlás Torontálból. A vármegye alispáni hivatalában most állították össze az április havi kivándorlásról szóló statisztikai kimutatást, amely szerint az elmúlt hónapban összesen 441 utlevél iránti kérvény érkezett be 765 személyre. Tényleg kivándorolt áprilisban 307 férfi és 215 nő, visszavándorolt pedig 95 férfi és 35 nő.

— A fagyos szentek. E héten következnek el május hónapjának legkritikusabb napjai. Most jönnek ugyanis a rettegett fagyos szentek, a melyek hogy hogy nem, de rendszerint következetesen fagyos jelzőjükhöz s legtöbbször tönkreteszik a gazdák reményeiket. Holnap köszönt be hozzánk elsőnek a fagyos szentek közül Pongrác, a melyet aztán Szervác és végül Bonifác követ. Ma még nyári meleggel tűz ugyan le a nap s ha ezután lehetne következtetni, ugy nem kellene nagyon felni a fagyos szentektől, de viszont a ma hirtelen támadt viharosan dühöngő szél valami nem jót sejtet. E mellett pedig egyre rohamosabban közeledik felénk a Halley-üstökös, a melyet már Nagybecskereken is sokan láttak és láthat mindenki, ha korán kel vagy későn fekszik, t. i. hajnalban. Sokan ugyan azt remélik, hogy a Halley-üstökösének tüze elolvasztja a fagyos szenteket, de mások viszont azt tartják, hogy a fagyos szenteknek nem imponál az üstökös, annál is inkább, mivel hogy tüzét már régen elszórta a — Vénusz mellett. Mindenesetre kívánatos volna, ha a derék üstökös ezt megcáfolná. Cáfolatát készséggel kiadjuk lapunkban. Hadd pukkadjanak a fagyos szentek.

— Csodagyermek Nagybecskereken. Plesz Ármán impresszárió, az országzserte ismert Bégoovics testvérekkel, a 8 éves Emillel és a 7 éves Lolával a napokban Nagybecskerekre érkezik s itt május hó 15. és 16. 18. előadásokat ad. A csodagyermek mint énekesek, ballettáncosok, zenészek stb. eddig mindenütt nagy tetszést arattak csinos attrakcióikkal s így remélhetőleg a nagybecskereki közönségnek is két élvezetes estét fognak szerezni.

— Repülő iskolák versenye Budapesten. A júniusi nagy repülő-meeting iránt a külföldi aviatikusok körében szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik. Nemcsak hírneves aviatikusok vesznek részt a versenyeken, de itt mérik össze erejüket a híres mesterek iskoláinak növendékei is. — Franciaországban, sőt Angliában is több repülőiskola van híres aviatikusok vezetése alatt, akik saját rendszerű gépeiken oktatják növendékeiket és képezik ki őket pilótákká. Múrmelonsban, Juvisyben és a többi francia és angol aviatikai iskolákban egész sereg növendéket képeztek ki repülőkké, s ezek az új pilóták teljes számban fognak résztvenni a budapesti meetingen. Blériot már több tanítványának az érkezését bejelentette, Farmann Henry mester személyesen hozza el legjobb tanítványait és képviselve lesznek a Wright-Antoinette és Voisin-gépek pilótái is megfelelő számban, ugy, hogy a budapesti repülő-meeting nemcsak híres mesterek versenye lesz, hanem itt dől el az is, hogy melyik géprendszer a jobbik és melyik iskolának a pilótái tudnak nagyobb eredményeket felmutatni.

— Ebzárlat. A melegebb időszak beköszö- nésével Nagybecskereken ismét napirendre kerülnek a veszett kutyák ellen teendő óvintézkedések. Tegnapelőtt is egy veszett kutya megmárt egy 34 éves napszámot, a kit a budapesti Pasteur-intézetbe kellett szállítani s ma már több veszettségben gyanús kutyát fogtak be, a minek következtében a város polgármestere a mai naptól számitva 40 napi szigorú ebzárlatot rendelt el. Az ebtulajdonosokat a hatóság ezuton is figyelmezteti, hogy a zárlat időn belül a kutyákat az utcára csak szájkosárral és pórázon vezetve szabad kivinni s minden szabadon futkosó kutyát befognak és kiirtanak.

— A nagybecskereki országos vásár. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Nagybecskereken a legközelebbi országos vásárt f. hó 19., 20., 21. és 22-én tartják meg. Ezzel kapcsolatban most pótlólag közöljük, hogy az országos vásárra a sertések felhajtása a városban sörványosan fellépett sertésvész miatt szigorúan tilos. Minden más állat szabályszerű járlattal és vérsmentes területéről felhajtható.

— Veszett kutya. Laczkov Gáca Laudon- utcai 34 éves napszámot tegnapelőtt a saját kutyája megmarta s a kutya veszedelmes tünetek között néhány óra múlva meg is döglött. Fülepp György városi kir. állatorvos felboncolta a kutyát s veszettséget konstatait, minek következtében a megmárt Laczkovot még tegnap Budapestre szállították a Pasteur-intézetbe.

— Gyilkosság a legeltetés miatt. C. e. hely okból keletkezett gyilkosság történt szombaton estefelé a krassszőzörénymegyei Plugova községben. Kriszteszku Trailla plugovai huszonegy éves legény juhokat őrzött a legelőn, miközben odajött idősebb Hóra Zária két fiával s Kriszteszku felelősségre vonta amiatt, mert az a juhokat az ő legelőjén legeltette. Ebből szóváltás keletkezett, majd verekezés lett, amelynek folyamán Kriszteszku egy karóval ugy fejbavágtá idősebb Hóra Zariát, hogy az ott a helyszínén meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták.

— Országos vásároly. A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett értesítések szerint Mokrinnban május 12., 13., 14. és 15-dikén, Párdányon május 12. és 13-án, Ujvidéken pedig május 21., 22. és 23-án tartják meg a legközelebbi országos vásárt.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagybecskerek, május 11.

A vármegyei közigazgatási bizottság tegnapi ülésén előadott szakjelentések folytatását ma az alábbiakban adjuk:

Utügyek.

Faur Kornél műszaki tanácsos havi jelentésében előadja, hogy az állami beruházási hitel terhére kiépítendő törvh. közut szakaszokon a lefolyt április hóban az alábbi munkálatok voltak folyamatban: A nagybecskerek—nagykikindai törvh. közut 10—15 km. szakaszán az építési anyagok kiszállítása folyik. Ugyanezen közut 37.4—44 km. szakaszán az építési anyagok kifuvározása, az ut köalapjának lerakása és a hengerlési munkálatok vannak folyamatban. Ugyanezen munkálatok folynak a basahid—törökbecsei törvh. közut 7—18 km. szakaszán. Az ittvarnok—basahid törvh. közut 13—8 km. szakaszán, valamint a módos—ujpécsei törvh. közut 62—72 km. szakaszán az építési anyagok szállítása és kifuvározása, a valkány—zentai törvh. közut 9—19 km. szakaszán pedig a fenti munkálatokon kívül már az ut alapköveinek lerakása is megindított. A törvh. uti alap terhére végzendő utépítkezések közül a nagybecskerek—ittvarnoki törvh. közut 14—78 km. szakaszának hengerlési munkálatai a napokban befejeztettek, a valkány—zentai törvh. közut 22.8—25.7 km. szakaszának hengerlési munkálatai pedig már teljesen befejeztettek. Ugyanez alkalommal a zentai vashid torontálvármegyei feljárójának póthengerlése is megejtetett. Több műtárgynak

javitási és ujjáépítési munkálatainak felelőse mellett sajnálattal kell közölnöm, — bár ez már a folyó hóban történt — hogy az érdekcsoportozat terhére, de az utaláp által előlegezett pénzen helyreállítás alatt álló szécsányi Temeshid munkálataival ez az árvis, főleg az ideiglenes hid fölemelése által mintegy 2000 korona értékű kárt okozott, mely összegnek utalványozását a vármegye alispánjától már külön kérelmezte az államépítészeti hivatal főnöke. A részben elhordott faanyagok azonban mind kihalásztattak és megmentettek. A kár tehát csak a már elvégzett és újból elvégzendő munkálatoknál állott elő. Nagyobb kárt okozott még az árvis az orlovát-tomaseváci törvh. közuton, ahol a két ártéri hid mindkét oldalán az uttöltést a Temes árvisze átszakította és az uttöltést egyébként is megromlalt és a hidakat alámosta. Mivel ezáltal Tomasevác község csak a tomaseváci szinten veszélyeztetett vicinális fa Temeshidon közelítheti meg vasúti állomását, felhatalmazást kér az államépítészeti hivatal főnöke arra, hogy a legszükségesebb helyreállításokat a szokásos formalitások elkerülésével saját hatáskörében végrehajtassa. E célból kéri elrendelni, hogy az uti költségvetésnél a számvétség által kitüntetett 1909. évi zárszámadási 25.512 kor. 82 fillér összegű megtakarítások terhére az államépítészeti hivatalnak utólagos elszámolás kötelezettsége mellett 10 ezer korona sürgősen kiutalványoztassék. Az egész kár csakis az árvis elvonulása után lévén pontosan áttekinthető, a végleges helyreállításokra vonatkozó műszaki műveletet annak idején az államépítészeti hivatal főnöke be fogja mutatni, a mikor aztán a végleges összeg mikénti fedezéséről is gondoskodás fog történni.

Közegészség.

Dr. Haidegger Lajos m. főorvos havi jelentése szerint a vármegyében a közegészségi viszonyok a múlt hónapban is kedvezők voltak. Heveny fertőző betegségek inkább csak szőrványosan voltak. Bejelentettek a múlt hónapban 21 vörheny, 4 hasi hagymáz, 86 difteritisz, 8 hökhurut, 262 kanyaró, 1 fültömrigylob és 1 gyermekági láz esetet. Iskolákat rövid időre bezárták Bánlakon, Farkasdon és Aurélházán difteritisz, Deszk, Ujszentiván, Aracs, T.-Józseffalva és Oszentiván községekben kanyaró, Németelemeren vörheny miatt. Aracson, T.-Józseffalván és Ujszentiván községekben a kanyaró miatt az óvodákat is bezárták rövid időre. Jelenti végül a főorvos, hogy a nagybecskereki József-közközházban az igazgatói állást, valamint az istvánvölgyi körorvosi állást betöltötték.

Börtönügyek.

Dr. Kovács Rókus kir. ügyész jelentése szerint a vármegye területén levő fogházakban mindenütt rand van és semmi különösebb fölemlíteni való nem történt.

Több felebbezett és kisebb jelentőségű, betegápolási, mezőrendőri ügy elintézése után az ülés véget ért.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22. Kútkelcsőség: EPERJES.

Kapható Nagybecskereken: Ros'a Béla, Fendler József fűszerkereskedésben, továbbá minden jobbírú fűszerkereskedésben.

Irodalom.

* Rejtelmes történetek. Az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában most jelent meg a „Rejtelmes történetek” című sorozatos kiadásnak négy új kötete, amelyek Conan Doyle érdekes történeteit képezik. A színes címlappal díszített füzetek olcsóságuknál és csinos kiállításuknál fogva alkalmasak arra, hogy pótolják a „Nick Carter” és „Nobody”-féle ponyváregyregényeket.

* A Katholikus Szemle májusi száma a következő tartalommal jelent meg: Elnöki megnyitóbeszéd. — A szocializmus mint vallás. Jehlicska Ferenc dr. — Chopin zenei romantikája. Járosy Dezső. — Halley üstököse. Székely Károly. — Ókori keresztény középponti elrendezésű emlékek. III. Fieber Henrik. — Abesszinia. Platz Bonifác dr. — Tavasz mükiallitások. X. — A két kispajtás. Ormándy Miklós dr. — Ifjuság mulása. Költemény. Vértessy Gyula. — Soror Benita. Költemény. Kiss Menyhért. — Áldozatok. Elbeszélés. Zoltán Vilmos. — Ehrhard a középkorról. Sipsos István dr. — Folyóiratok szemléje gd. — A Szent-István-Társulat közgyűlése. Melléklet. — A Katholikus Szemle a Szent-István-Társulat

elnökségének felügyelete alatt s ugyanazon Társulat költségén adatik ki, mint a társulati tagok évi illetményének egy része. — Nem-tagok számára előfizetési ára 10 korona. Megjelenik, a nyári szünet (július-augusztus) kivételével, havonként, összesen tehát tizszer, hat éves füzetekben.

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
elégendő tejfel-ruhához	1 szelvény 12 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 15 korona
ára csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért épűgy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkamagant gyári áron küld a mindenütt ismert megbízható és szolid posztógyári raktár.

Siegel-Imhof, Brünn/49.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyre szolgál mindenkinek, ha szövetszükségletét direkt a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendel. Oriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármely kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahű és figyelmes.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A törvényhatóságok mind megkapták az országgyűlés egybehívására vonatkozó királyi kéziratot s több helyen már ki is hirdették. E hét folyamán az összes vármegyei központi választmányok kitűzik területeiken a választások napját, úgy, hogy e hét végén az összes választókerületekben ismeretes lesz, hogy mikor választanak. A választások elrendelése foglalkoztatja most az összes politikai pártokat s kiemelkedőbb mozzanat a helyzetben csak egy van, hogy a király ma este Budapestre érkezik.

A király Budapesten.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király ma délután Budapestre utazott. — A király este fél 8 órakor érkezik Budapestre a nyugati pályaudvaron. Hivatalos fogadtatás nem lesz, de azért a király megérkezésénél jelen lesznek a kormány tagjai, valamint a városi hatóságok fejei. Megérkezése után a király nyomban a budai várpalotába hajtat, ahol József főherceggel fog vacsorázni s azután visszavonul.

Elmaradt minisztertanács.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A ma délelőttre hirdetett minisztertanács Hieronymi Károly és Zichy János gróf távolléte miatt elmaradt.

A honvédelmi államtitkár.

Budapest, máj. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélik, az új honvédelmi államtitkár Karátsony László miniszteri tanácsos lesz.

Uj főispán.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király Valbaum Frigyes nagyszabenyi polgármestert Szabenyvármegye főispánjává nevezte ki.

Tisza István körutja.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf, aki tegnap kezdte meg újabb agitációs körutját, ma délelőtt Aranyosmaróton mondott beszédet. Tisza István gróf innen Besztercebányára utazott, ahol ma délután beszél.

A kultuszminiszter programbeszéde.

Budapest, május 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Pécsről sürgönyzik,

Zichy János gróf kultuszminiszter ma délelben odaérkezett programbeszédjének megtartására. A miniszter ma délután mondja el programbeszédjét.

Hieronymi Kassán.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter pünkösdi utáni kedden Kassára utazik Blanár Béla városi főügyész, ottani nemzeti munkapárti jelölt támogatására.

Andrássy a kassaiakhoz.

Budapest, május 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Andrássy Gyula gróf abból az alkalomból, hogy nem fogadta el a kassai képviselőjelöltséget, nyílt levelet intézett a kassai választókhoz, amelyben elbucszuk tőlük s egyben bizonyos direktívákat ad nekik a jövőre nézve. Levele elején védi a koalíciós kormányzatot, amelynek bukásáért elsősorban a Justh-pártot teszi felelőssé, amely a bankagittáció által lehetetlenné tette legfőbb feladatának teljesítését, a választói jog reformját. Andrássy felhívja a kassai választókat, hogy ne segítsék győzelemre a Justh-pártot, amely kijelentette, hogy obstrukcióval, a politikai forradalom eszközével fogja egy esetleges többség ellenében is saját akaratát keresztül erőszakolni, mely így a parlamentarizmus létgyökerét veszélyeztető akcióra készül s a békés haladásnak főakadályát képezi. Ne csatlakozzanak ehhez a párthoz, — mondja Andrássy — a melynek vezére és sok tagja olyan heves, szenvedélyes harcmódot honosított meg, amely a politikai élet objektivitását, a politikai harcokban is szükséges méltányosságot lehetetlenné teszi. Ne szaporítsák annak a pártnak a számát, amely a nemzetiségi kérdést a magyar nemzeti politika állandó nagy kárára a választás jelszavául használja, amely igazat ad a nemzetiségeknek a magyarok ellen, mely szövetekek olyan párttal, mely programmszerűleg támadja a politikai nemzet egységét, ezeréves történelmünk legdicsebb eredményét és jövője legbiztosabb garanciáját.

Az Országos Magyar Szövetség felhívása.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Országos Magyar Szövetség felhívást intéz a magyar választókhoz, hogy ne támogassák a nemzetiségi jelölteket, hanem az ellenük fellépő magyar jelölteket, tartozzanak azok bármilyen párthoz.

Az idei nagygyakorlatok.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint az idei nagygyakorlatok Felsőmagyarországon, Sáros- és Zemplénmegye területein lesznek. A hadgyakorlatokon részt vesz a király, valamint a trónörökös is.

Az angol trónváltozás.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirat.) Mint Londonból sürgönyzik, György király trónralépte alkalmából kiáltványt intézett a hadsereghez, a melyben kijelenti, hogy gondos figyelemmel lesz a hadsereg fejlesztésére.

Egy másik londoni jelentés szerint az elhunyt Edward király temetésén az amerikai Egyesült-Államokat Roosevelt fogja képviselni.

A Halley-üstökös.

Budapest, máj. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A barrori csillagvizsgáló intézet közlése a közeledő Halley-üstökösről végzett hivatalos méréseket. E szerint a Halley-üstökös csóvája 24 és fél millió kilométer hosszú, átmérője pedig 200 ezer kilométer. Az üstökös 15 másodpercenként 5340 kilométer sebességgel halad.

Határidő-üzenet.

Budapest, május 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (juniusra)	23.56 — —
Buza (októberre)	20.62 — —
Rozs (májusra)	16.28 — —
Zab (májusra)	12.92 — —
Tengeri (májusra)	11.34 — —

Közgazdaság.

Tenyészszarvasmarha és lódíjazás Ujszentivánon.

A Torontálmezei gazdasági egyesület karöltve az ujszentiváni gazdák szövetségével 1910. évi május hó 29-dikén délelőtt 9 órai kezdettel Ujszentivánon szarvasmarha és lódíjazást rendez, mely alkalommal a nagyméltóságú földművelésügyi miniszter és a Torontálmezei gazdasági egyesület által adományozott díjak fognak kiosztatni:

A) Pirostarka szarvasmarhák díjazása: I. Csoport. Pirostarka tehének és 2 éves üszők, mint tenyészállatok: I. díj 40 kor. II. díj 2 drb a 30 kor. (60 kor.) III. díj 4 drb a 20 kor. (80 kor.) IV. díj 12 drb a 10 kor. (120 korona.) II. Csoport. Pirostarka 1 éves növendék üszők: I. díj 30 kor. II. díj 3 drb a 20 kor. (60 kor.) III. díj 4 drb a 15 kor. (60 kor.) IV. díj 12 drb a 10 kor. (120 korona)

B) Lovak díjazása: I Csoport. Szopós csikóval bemutatott anyakancák: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. díj 2 drb a 20 kor. (40 kor.) IV. díj 10 drb a 10 kor. (100 kor.) II. Csoport. Kitűnő tenyész-képességet ígérő 3 éves kancacsikók: I. díj 30 kor. II. díj 20 kor III díj 2 drb a 15 kor. (30 kor.) IV. díj 6 drb a 10 kor. (60 kor.) III. Csoport. 1--2 éves kancacsikók: I. díj 30 kor. II. díj 3 drb a 20 kor. (60 kor.) III. díj 12 drb a 10 kor. (120 korona.)

A díjakra pályázhat minden torontálmezei kisbirtokos tenyésztő sajátnevelésű vagy tenyésztésre beszerzett állataival. — Pénzdíjakon kívül elismerő oklevelek is adnak. — A bemutatott állatok megbírálását, valamint az odaitélt díjak kiosztását, egy evégből a helyszínen alakítandó szakbizottság fogja eszközölni.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

M. kir. folyammérnöki hivatal Temesvár.

773. szám. 1910.

384—22

Árverési póthirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszi, hogy folyó év április hó 27-én kelt s fenti szám alatt hirdetett, fűárverés árvíz miatt, nem a hirdetett napokon, hanem:

1. május hó 17-én Temesvártól Ótelekig;
2. május hó 18-án Ótelektől Jankahidig terjedő csatorna szakaszon fog megtartatni.

Egyebekben ugy az ezen szám alatt kibocsátott „Árverési hirdetmény“-ben, valamint ugyanakkor s szinte 773. szám alatt kibocsátott „Árverési feltételek“-ben foglaltak teljes terjedelmükben fenntartatnak.

Temesvár, 1910. május hó 6-án.

A hivatal főnöke:

Cseresnyés Jenő,
kir. műszaki tanácsos.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

TÉLI ÉS NYARI GYÓGYHELY.

337—11.7 NAGYVÁRAD MELLETT.

EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.

Európa leggazdagabb kén-s hévíz-forrása, víz-hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok

és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan

és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnapként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta. távirat, interurban telefon. — Curtaxe és zenedíj nincs. — Prospektust küld az igazgatóság.

A Közgazdasági Bank székházában

Hunyadi-(fő-)utcában

a Sajóvíz-féle üzlethelyiség,
egy másodemeleti uri lakás

és a mellékutcában levő kis bolthelyiség

együttvéve, vagy külön-külön

1910. nov. 1-re kiadó.

Bővebbet a Közgazdasági Banknál.

388—3.2

Pusztakeresztur község előljáróságától.

Hirdetmény.

Pusztakeresztur község előljárósága törvényhatóságilag jóváhagyott képviselő-testületi határozat alapján egy mélykutat óhajt furatni, melyre versenytárgyalási határnapul folyó évi május 17-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki, arra a pályázók azzal hivatnak meg, hogy írásban beadott ajánlatuk fenti napon fog tárgyalatni és így ha az illető vállalkozó személyesen megjelenik, előnyben fog részesíttetni.

Közelebbi feltételek a keglévichházi jegyzői irodában megtudhatók.

Pusztakeresztur, 1910. évi május 9.

Kasza István,

biró.

391—2.1

Végh Frigyes,

körjegyző.

Szárcsa község előljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

A szárcsai körjegyzőségnél az irnok-végrehajtói állás helyettesítés útján betöltendő. Fizetése évi 720 korona és szorgalmához mérten némi mellékjövedelem.

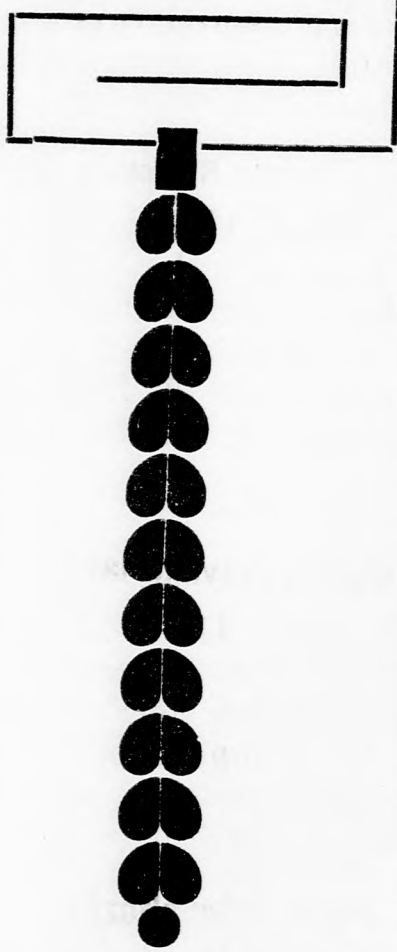
Okmányolt kérvények folyó hó 12-éig alólírotthoz intézendők.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Szárcsa, 1910. évi május 4.

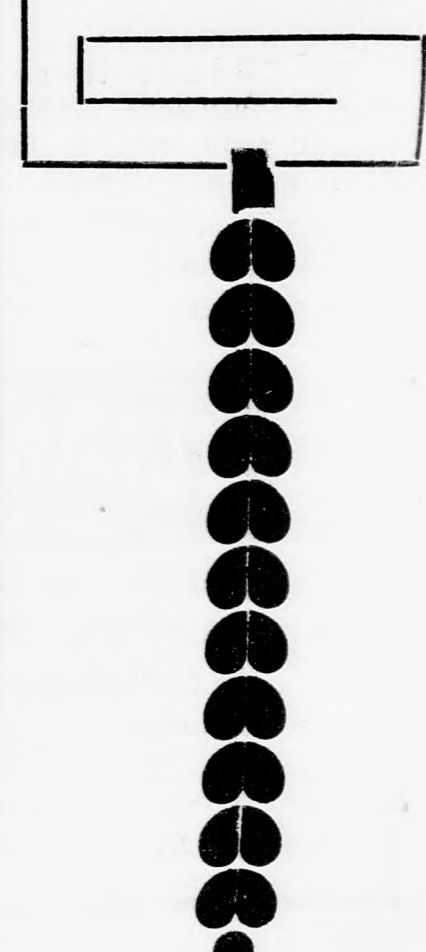
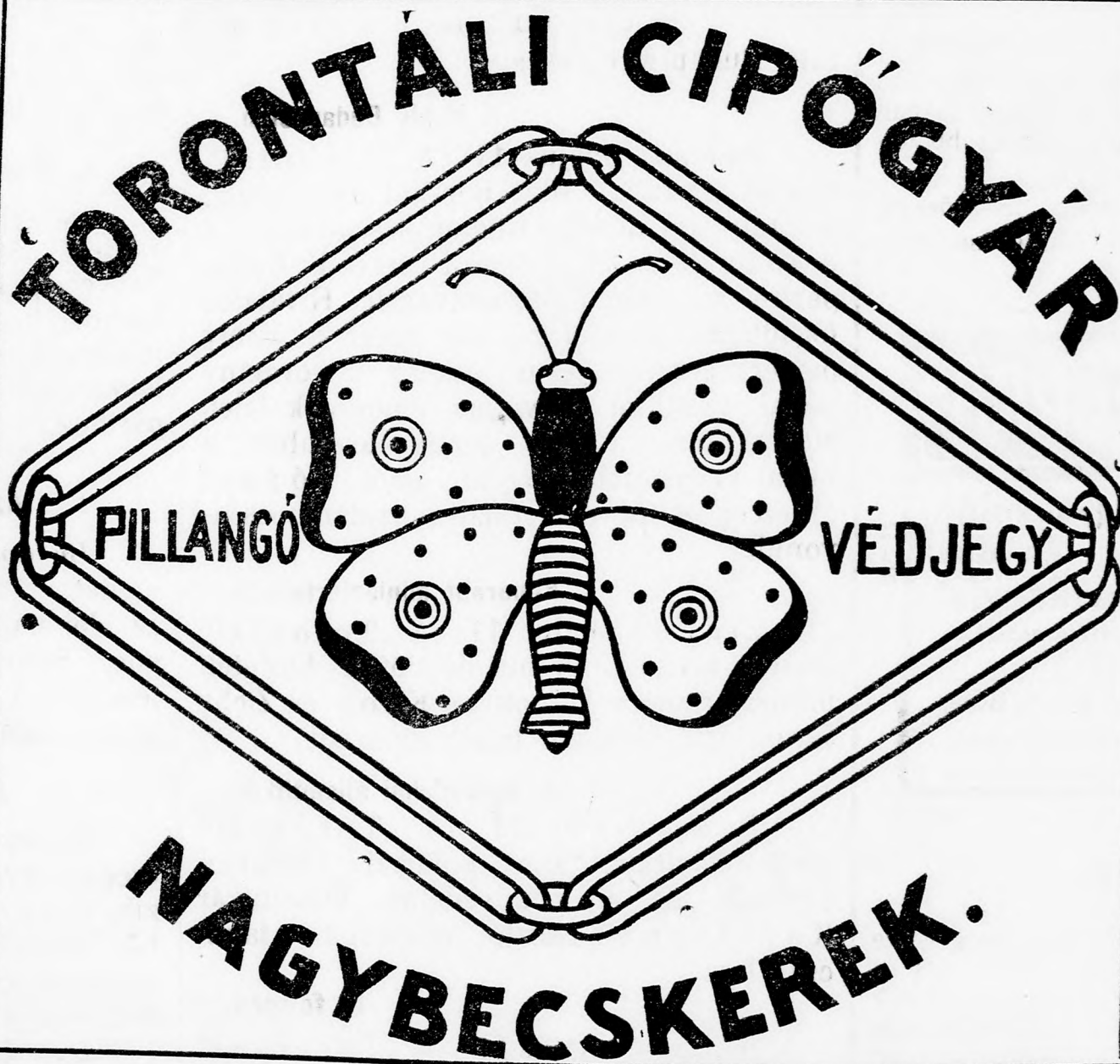
371—3.3

Meng József, körjegyző.

ARA OLCSÓ,
MINŐSÉGE JÓ!

TELEFON 201.

ARA OLCSÓ,
MINŐSÉGE JÓ!

TELEFON 201.

ISMERI-E MÁR ÖN

KAPHATÓ: A TORONTÁLI CIPŐT? NEM?! HÁT PRÓBÁLJA KI!

357—x.6

BENŐ TESTVÉREK DIVAT ÉS RÖVID-ÁRU-CÉGNÉL NAGYBECSKERÉK.

VIDÉKI RENDELÉSEKET PONTOSAN TELJESITÜNK. MEG NEM FELELŐ CIPŐKET SZIVESEN KICSERÉLÜNK.